

Jeg synes, det er vigtigt at få fastlagt, om regeringen har valgt den ene eller den anden linje. Det, som vi selvfølgelig meget stærkt vil opfordre regeringen til, er at fremlægge dens eget forslag til en fri og åben offentlig debat, før den med et flertal i Folketinget lægger sig fast på, hvad der så bliver Danmarks endelige udspil i forbindelse med regeringskonferencen.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg synes, vi skal standse denne debat på korte bemærkninger, for sagen er jo i al sin enkelthed den, at regeringen ikke har en samlet strategi. Regeringen prøver at hitte ud af, hvad den samlede strategi skal være, og krydser fingre for, at det kan nås inden for en overskuelig fremtid. Men essensen af det svar, som udenrigsministeren har givet, og de reaktioner, som statsministeren er kommet med undervejs, er jo, at der ikke er nogen færdig strategi på nuværende tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jamen så må jeg sige til fru Anne Baastrup, at jeg ikke kan forstå, at SF kan finde det forsvarligt, at Refleksionsgruppens forhandlinger, der jo reelt aftegner, hvor regeringskonferencens politiske indhold kommer til at ligge, bliver afsluttet, uden at den danske deltager i Refleksionsgruppen har noget som helst mandat til det, der bliver aftalt, og at det skulle kunne være forsvarligt, at dagsordenen for regeringskonferencen, der jo i sig selv indeholder et vigtigt politisk valg mellem, hvilke spørgsmål der skal op, bliver fastlagt til december, uden at den danske regering har noget reelt mandat til at påvirke tingene på topmødet. Jeg kan ikke tro, at SF finder, at det er en forsvarlig fremgangsmåde.

Så skal jeg besvare det spørgsmål, ministeren stillede om, hvorfor disse forslag ikke handler om EU's udvidelse:

Vi havde jo debatten forleden i forbindelse med forslagene om associeringsaftaler, men jeg skal så gentage endnu en gang, at jeg anser udvidelsen som et påskud for det, der foreligger fra Refleksionsgruppen, og som kommer op på regeringskonferencen, nemlig en opbygning af unionsmagten.

Udvidelsen er ikke noget, som bliver reelt for mere end to landes vedkommende, nemlig Polen og Tjekkiet, og det ligger endda pænt ude

i fremtiden, og det hele er et påskud for at gennemføre alle mulige opbygninger af unionsmagten.

Derfor adskiller vi i hvert fald i Enhedslisten tingene. Vi har det ligesom hr. Thulesen Dahl. Vi stiller det spørgsmål: Vil man sikre, at disse regler ikke kommer til at gælde, før optagelsen rent faktisk finder sted? Og det spørgsmål fik vi ikke svar på fra ministerens side.

Vi er i Enhedslisten dybt bekymrede over det fundamentale problem, at vi simpelt hen ikke tror på, at ministeren har ret i, at alle disse mennesker i de østeuropæiske lande ønsker en optagelse, og vi har fundet ud af, at regeringen i Tjekkiet slet ikke har tænkt sig at spørge befolkningen ved en folkeafstemning. Og hvorfor har den ikke det? Ja, det har den ikke, fordi den tjekkiske regering ikke har tiltro til, at befolkningen ønsker en optagelse. Så enkelt er det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagenes overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslagene til folketingsbeslutning henvises til Europaudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af beslutningsforslag nr.

B 18:

Forslag til folketingsbeslutning om nej til EU-sikkerhedspolitik.

Af Keld Albrechtsen (EL) og Frank Aaen (EL).
(Fremsat 24/10 95).

Sammen med denne sag foretoges den næste sag på dagsordenen, nemlig:

11) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 21:

Forslag til folketingsbeslutning om dansk veto imod at gøre EU til atomvåbenmagt.

Af Keld Albrechtsen (EL) og Frank Aaen (EL).
(Fremsat 24/10 95).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Den danske regering ønsker ikke, at EU skal være en atomvåbenmagt. Den danske regering møder ikke til regeringskonferencen med ønske om, at der skal være overnationale beslutninger, for så vidt angår forsvarspolitikken.

Jeg må med disse begrundelser og med de begrundelser, jeg i øvrigt har givet under behandlingen af de forrige sager, afvise forslagene.

Jacob Buksti (S):

Imod disse forslag gælder de samme generelle indvendinger, som jeg tidligere har fremført her i dag imod Enhedslistens forskellige beslutningsforslag.

Men jeg vil da gerne stiltfærdigt sige til hr. Keld Albrechtsen, at vi i Socialdemokratiet anser det for afgørende vigtigt, at der her i Tinget kan samles så bred politisk opbakning som overhovedet muligt til regeringens udspil til regeringskonferencen, og Enhedslisten er da meget velkommen til at være med. Problemet er vel bare, at Enhedslisten spiller på en helt anden bane, og at vi i hvert fald kan være i tvivl om, hvorvidt det er en bane, hvor der overhovedet er opsat mål.

Socialdemokratiet mener, at den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik skal bringes til at fungere bedre, men således, at den skal fastholdes under den nuværende søjle 2. Det er efter vores opfattelse en illusion at tro, at man vil kunne træffe beslutninger med kvalificeret flertal om fremtidige aktioner på det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område. Der vil altid være situationer, hvor EU-landene har forskellige nationale interesser og derfor ikke vil kunne nå til en fælles holdning. Det er nu engang vores holdning.

Det er fortsat også vores holdning, at Danmarks forsvarspolitik bygger på NATO-samarbejdet, mens Vestunionen bør udvikle sig til en humanitær og fredsbevarende organisation. Derfor må vi naturligvis følge udviklingen nøje.

Socialdemokratiets holdning til atomvåbenpolitikken burde være velkendt: Vi er modstandere af atomvåben, og vi er stærkt imod de franske atomprøvesprængninger. Det tror jeg enhver i kongeriget – med eller uden cykelhjelm – har noteret sig.

Skulle der komme seriøse forslag om at gøre EU til en atomvåbenmagt, er der ingen tvivl om, hvad den danske regerings holdning vil være, og heller ikke om, at reaktionen vil være meget stærk. Men sådanne forslag er ikke på bordet.

Enhedslistens forslag virker derfor på nuværende tidspunkt som et stort slag i luften, og vi kan således ikke støtte forslagene.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg må sige, at jeg sjældent har hørt så klare tilkendegivelser til støtte for forslag, som Enhedslisten har fremsat: et glasklart ja til de principper, der ligger i Enhedslistens forslag, og så vidt jeg kunne høre på udenrigsministeren, uden noget som helst forbehold ingen dansk accept på noget tidspunkt af atomvåben i EU, ingen overnational forsvarspolitik.

Jeg vil sige tak for de meldinger, men jeg må da også sige, at på den baggrund er det jo ganske ubegribeligt, at ministeren så når til den konklusion, at Enhedslistens forslag skal forkastes. Det er en besynderlig logik. Men hvis det skal forstås på den måde, at regeringen synes, det er ubehageligt, at det er Enhedslisten, der er forslagsstiller, så skal dét altså ikke være problemet, så kan jeg tilbyde ministeren, at hvis regeringen vil fremsætte de samme to forslag, skal Enhedslisten gerne – sammen med de partier, der i øvrigt vil være med – være med til at skaffe flertal for dem. Det vigtigste er dog, at vi tilsyneladende på dette punkt er enige.

Jens Kirk (V):

Jeg vil gå lige til de to beslutningsforslag og sige, hvad Venstres holdning er til EU's sikkerhedspolitik:

Udviklingen i Europa, på Balkan, har jo ikke gjort nødvendigheden af en fælles europæisk sikkerhedspolitik mindre, tværtimod. I lyset heraf skal det ses, at meget tyder på, at USA ikke uden videre kommer og løser alle Europas

problemer i samme omfang, som de har gjort tidligere, og det er vel heller ikke rimeligt. Her kan man tilføje, at truslen mod vores fred og frihed er fælles, og at svaret herpå vel så også må være fælles.

Vi afviser forslaget.

Med hensyn til EU som atommagt må vi sige, at på trods af den modvilje, man har imod atomvåben, må man ikke glemme, at der jo i visse dele af verden er så ustabile systemer og regimer, at man ikke entydigt kan sige, at freden og friheden og demokratiet er de primære mål blandt de regimer, som har atomvåben. At afskaffe atomvåben i Europa ville være ønskeligt, men er vel utopisk i øjeblikket af den grund, at det ville være at kaste håndklædet i ringen over for disse systemer. I Venstre sætter vi freden, friheden og demokratiet højt – så højt, at vi ikke vil risikere at udsætte os for unødigt overlast. Vi bifalder imidlertid nedrustningen, som den er traktatfæstet i ikkespredningsaftalen om atomvåben.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Hver gang talen kommer på en eventuel fælles sikkerhedspolitik og forsvarspolitik i Unionen, kommer Venstre med det billede, at vi har ikke kunnet håndtere Eksjugoslavienkrisen på tilstrækkelig vis, og at det derfor kræver, at vi har en fælles sikkerheds- og forsvarspolitik i Unionen.

Jeg vil derfor spørge Venstres ordfører: Hvad er det for nogle instrumenter, der efter Venstres mening helt nøjagtigt skulle til, for at Unionen selv kunne have håndteret krisen i Eksjugoslavien uden blandt andet USA's og Ruslands deltagelse? Hvad er det for nogle instrumenter, man ønsker at Unionen skal have til at løse sådan nogle ting?

For mit eget vedkommende har jeg meget svært ved at forestille mig, at Unionen skulle kunne få nogle instrumenter, der kunne være brugbare i Eksjugoslavien, så Unionen kunne have klaret det alene, men det er ikke desto mindre det eksempel, som Venstre gang på gang trækker frem som argument for en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik i Unionen. Så hvis Venstres ordfører har mulighed for det, vil jeg gerne have, at Venstre giver et lidt tydeligere billede af, hvad det er for nogle instrumenter, man ønsker for blandt andet at kunne håndtere en krise som den i Eksjugoslavien.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg er ikke det fjerneste overrasket over, at hr. Jens Kirk er uenig med Enhedslisten om den generelle sikkerhedspolitik og dermed om B 18.

Jeg er heller ikke overrasket over, at der er uenighed med hensyn til den generelle holdning til atomvåben, hvor vi principielt er imod, og hvor jeg kan forstå, at Venstre ikke har samme holdning. Men det, jeg ikke forstår at vi ikke kunne få et svar på, var, om Venstre er for eller imod, at EU skal være en atomvåbenmagt, som er det, B 21 drejer sig om. Det spørgsmål må vi da kunne forlange at både vi og befolkningen får et klart ja eller nej til. Skal EU være en atomvåbenmagt? Ja eller nej.

Lene Espersen (KF):

Enhedslisten fremsætter her to beslutningsforslag. Det første, B 18, foreslår, at Folketinget beslutter, at Danmark ikke skal deltage i en fælles udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik eller deltage i et eventuelt nyt EU-organ, der beskæftiger sig med sikkerhedspolitik.

I det næste beslutningsforslag, B 21, foreslår Enhedslisten endvidere, at Danmark nedlægger veto mod ethvert forslag, der går ud på at gøre EU til en atomvåbenmagt.

Det Konservative Folkeparti afviser kategorisk begge beslutningsforslag.

Det Konservative Folkeparti ønsker nemlig i modsætning til Enhedslisten, at EU på et tidligere tidspunkt og på flere områder får fastlagt fælles aktioner på det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område, og at sanktioner og henstillinger samt selve gennemførelsen af de fælles aktioner skal kunne gennemføres med kvalificeret flertal. For at nå dette mål og for at effektivisere det udenrigspolitiske arbejde ønsker vi, at Rådets sekretariat i Bruxelles, som beskæftiger sig med den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, bliver styrket med højt kvalificerede diplomater.

Det Konservative Folkeparti ønsker ligeledes generelt, at den forsvarspolitiske dimension i EU bliver styrket under hensyntagen til NATO-samarbejdet. De Konservative ønsker også, at Danmarks forbehold over for deltagelse i det forsvarspolitiske samarbejde i WEU-regi ophæves.

Jeg kan for så vidt tilføje, at Det Konservative Folkeparti jo også ønsker, at de fire forbehold bliver ophævet efter en dansk folkeafstemning om dette. Vi ønsker ikke at sætte os uden for indflydelse, og vi afviser derfor B 18.

Vi afviser ligeledes B 21, idet vi ikke ønsker at svække det fremtidige forsvarssamarbejde i EU-regi ved at lægge begrænsninger på, hvilke lande der kan deltage i samarbejdet – således må man nødvendigvis fortolke Enhedslistens beslutningsforslag.

Afslutningsvis vil jeg påpege, at det er meget svært at finde logikken i Enhedslistens to forslag set i forhold til hinanden, når man på den ene side afviser, at Danmark skal deltage i et forsvarspolitisk samarbejde, men på den anden side implicit siger, at vi skal have indflydelse på dette ved at kunne nedlægge veto. Vi afviser derfor begge forslag.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

De politiske partier kan have nogle holdninger, og vi kan være uenige om de holdninger, vi har; men det kan ikke være sådan, at det ikke er muligt på så vitale områder som det, Enhedslisten har rejst spørgsmål om her i dag, at få at vide, hvad partierne mener. Især når det drejer sig om et så stort parti som Venstre, er det vigtigt at vide, om man i Venstre går ind for, at EU skal være en atomvåbenmagt. Når man stemmer imod et forslag om, at der fra dansk side skal arbejdes for, at EU ikke skal være en atomvåbenmagt – når man stemmer imod et sådant forslag! – kan vi jo frygte, at det netop er tilfældet, at man går ind for, at EU skal være en atomvåbenmagt.

Derfor vil jeg endnu en gang spørge Venstres ordfører, hr. Jens Kirk, om Venstre ønsker, at EU skal være en atomvåbenmagt, og ikke mindst i forbindelse med den udenrigs- og sikkerhedspolitiske situation spørge, om hr. Jens Kirk kan fortælle mig, hvad det er for nogle sikkerheds- og udenrigspolitiske instrumenter, Venstre ønsker at man i Unionen skal have for at kunne løse en krise som den, vi har set i Eksjugoslavi- en.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Udenrigsministeren afviste jo Enhedslistens forslag med den glasklare begrundelse, at han faktisk var tilhænger af det. Så det er mere et formelt problem, hvordan vi får lavet et forslag, som regeringen ikke taber ansigt ved at gå ind for.

Men vi står over for to partier, Venstre og De Konservative, som åbenbart går imod Enhedslistens forslag, fordi de vil fastholde muligheden

for, at EU rent faktisk skal kunne sige ja tak til et eventuelt fransk tilbud om at gøre de franske atomvåben til en del af EU's nye sikkerheds- og forsvarspolitik. Hvis det er sådan, det skal forstås fra Venstres og De Konservatives side, har man unægtelig bragt sprængstof ind i den danske EU-debat – jeg vil nærmest sige, at man har bragt nukleart materiale ind i den, og jeg håber, at regeringen hører godt efter.

Det kan ikke være rigtigt – det håber jeg ikke kan ske – at regeringen kan indgå et nyt nationalt kompromis på et sådant grundlag, men jeg vil altså spørge fru Lene Espersen og hr. Jens Kirk: Er det korrekt opfattet, at man faktisk ønsker at friholde den mulighed, at forbeholde sig den mulighed, at EU skal være en atommagt, hvis Frankrig tilbyder – hvad den franske statsminister jo i en avis har skrevet at han vil gøre – at disse atomvåben kan komme ind i Unionen? Jeg synes, vi har krav på et svar på så fundamentalt afgørende et spørgsmål om Unionens udvikling. Skal den være en atomar og militær supermagt? Er det det, Venstre og De Konservative ønsker at vi nu skal sige ja til?

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg indrømmer, at nu sidder også jeg og er lidt i chok: Det, vi har hørt fra Venstres og De Konservatives side – i særdeleshed som fru Lene Espersen sagde det helt klart og tydeligt – er, at man ønsker, at EU nu skal have lov til at være en atomvåbenmagt, og, som det blev sagt lige så klart og tydeligt, at forsvarsdimensionen skal lægges ind i EU, godt nok med skyldig hensyntagen til NATO.

Lad mig slå helt fast: Der foreligger rent faktisk et tilbud fra Frankrig om, at Frankrigs a-våben kan komme ind under EU i forbindelse med den militære og forsvarsmæssige dimension. Altså er det et reelt problem, Venstre og De Konservative nu er inde på.

Jeg troede ikke, og jeg har aldrig troet, at der var et eneste parti i Danmark, der ville sige, at EU også skulle have atomvåben. Men jeg kan forstå, at nu skal atomvåbenmuligheden tages ud af NATO og lægges over i EU og EU have en ren forsvarsdimension. Dét er altså Venstres og De Konservatives bud her. Jeg er dybt rystet, og jeg tvivler på, at man får lov til at stå ved det, når – jeg er lige ved at være uartig og sige: de »rigtige« ordførere kommer hjem.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

I min ordførertale nævnte jeg, at truslen mod frihed og fred er fælles, og at svaret på det så også må være fælles. Og i den forbindelse vil jeg sige, at Venstre mener, at det var godt, at NATO langt om længe bombede i Bosnien. Men det var flovt, at det ikke skete noget før, og det var flovt, at det igen var USA, der skulle gøre det, og det var flovt, at det ikke var EU-landene, der selv kunne finde ud af at sikre de såkaldt sikre zoner på Balkan. Og det er for dårligt, at EU's skiftende fredsmæglere er blevet til grin, fordi der ikke kunne øves militært pres. Det er også for dårligt, at Frankrig kan foretage atomprøvesprængninger uden at tage det mindste hensyn til EU og de allierede. Derfor skal vi have en fælles udenrigs- og fælles forsvarspolitik, som ikke er det samme som et fælles forsvar. Og derfor skal Danmark med i Vestunionen, som Venstre siger.

Dermed være ikke sagt, at det er regeringens eller Folketingets beslutning.

Spørgsmålet er jo: Skal Danmark fortsat være det torneroseland med rene hænder og fodnoter, som jeg kan forstå at Enhedslisten og andre partier fortsat hylder, eller skal vi have et fælles svar på fælles trusler? Berlinmuren og Jerntæppet er faldet, men de onde er stadig væk i verden, og demokratierne må beskytte sig. Med hensyn til atomvåben har vi p.t. to lande i EU, der har atomvåben, nemlig Storbritannien og Frankrig. Når den tid kommer, hvor vi igen skal diskutere, hvordan den europæiske sikkerhedspolitik skal være, og hvordan den amerikanske og den fælles NATO-politik skal være, ja, så må vi tage det op her i Folketinget og drøfte, hvordan vi mener, EU's forsvarsdimension skal være.

(Kort bemærkning).

Lene Espersen (KF):

Til orientering for hr. Keld Albrechtsen og fru Annette Just vil jeg meget gerne have lov til at præcisere, hvad Det Konservative Folkepartis ordfører på de her to beslutningsforslag allerede én gang tidligere har sagt: Vi går ind for, at den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik bliver styrket – selvfølgelig under hensyntagen til NATO-samarbejdet – og vi går også ind for, at den forsvarspolitiske dimension i EU bliver styrket. Det er klokkeklart.

Som jeg også påpegede, første gang jeg talte, afviser vi beslutningsforslag nr. B 21, idet vi ikke ønsker at svække det fremtidige forsvars-

samarbejde i EU-regi ved at lægge begrænsninger på, hvilke lande der kan deltage i samarbejdet. Det var det, jeg sagde tidligere, og det gentager jeg altså nu.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg har fuld forståelse for, hvis der er nogen, der ønsker, at denne her diskussion bliver udsat, til vi har den rigtige forsvarsdebat. Det er også helt i orden. Men det, der bliver sagt lige for øjeblikket fra Venstres og i særdeleshed fra De Konservatives side, er, at man rent faktisk ønsker at skyde en kile ind i samarbejdet i NATO. Det er nemlig det, der er tale om, for hvad sker der ved at køre forsvarsdimensionen over i EU? Hvem er medlem af EU, og hvem er medlem af NATO?

Der er lande, der er medlem af NATO, som ikke er og ikke ønsker at blive medlem af EU, og der er nogle, der ikke kan blive medlem af EU. Der er EU-lande, som ikke ønsker og ikke vil være medlem af NATO. Skal vi smide Irland, Sverige, Finland og Østrig ud af EU-samarbejdet, fordi vi med en flertalsafgørelse – som partierne jo også går ind for – tvinger en forsvarsmæssig dimension ind i EU? Skal vi smide Norge og Tyrkiet ud af NATO, hvis man ønsker, at det – altså det europæiske samarbejde i NATO – skal være inden for EU? Skal de bare smides ud? Det er nord- og sydfranken! Jeg tror nok, at der er nogle, der har glemt at tænke sig om, inden de kom med de her meldinger.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det er åbenlyst svært at få klare svar fra fru Espersen og hr. Kirk på de meget enkle spørgsmål, jeg stiller. Men jeg mener alligevel ud fra de bemærkninger, der er faldet, at vi må kunne konkludere, at Venstres og De Konservatives ønsker om at udvikle EU-samarbejdet på det sikkerhedspolitiske og det militærpolitiske område for de to partiers vedkommende også omfatter muligheden for, at EU kan blive en atommagt. Sådan må vi konkludere, og jeg går ud fra, at de klart siger fra, hvis jeg mistolker dem.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg må sige, at jeg til fulde deler hr. Jens Kirks frustration over, at det ikke er lykkedes at få has på den krise, der er i Eksjugoslavien. Men jeg

må nok erkende, at når det kommer til, hvordan man så løser sådan en krise i fremtiden, skilles vandene ikke så lidt.

Hr. Jens Kirk siger, at det er skuffende, at EU ikke selv kunne klare problemerne i Eksjugoslavien, og han siger i samme åndedrag, at der manglede et militært pres – underforstået, at der manglede et militært pres fra EU – for at man politisk kunne løse krisen i Eksjugoslavien.

Er det virkelig Venstres overbevisning, at hvis blot EU havde et militært apparat at sætte bag de politiske forhandlinger i Eksjugoslavien, var det formålstjenligt, og så kunne det være lykkedes for EU selv at klare krisen, eller er det Venstres overbevisning – lige så vel som det i hvert fald er min – at uden en fælles forståelse for, hvordan man får løst problemerne i Eksjugoslavien, får vi ikke en varig fred? Altså, vi får aldrig en varig fred i Eksjugoslavien uden at komme til en forståelse med bl.a. USA om, hvordan krisen håndteres.

Jeg vil godt høre, om det virkelig er Venstres holdning, at EU selv kan håndtere den slags kriser, og endelig – og det er jo nok så væsentligt – hvis man så forudsætter, at EU skulle lægge et militært pres på eksempelvis Eksjugoslavien for at kunne skabe en politisk tilfredsstillende løsning, hvad er det så for et militært pres, Venstre forestiller sig? Er det en EU-hær, som man kan sætte ind? Er det de enkelte lande, som siger, at i den givne situation, hvor militær er påkrævet, ønsker vi at stille x-antal militære styrker til rådighed? Eller hvad er det for nogle instrumenter, Venstre forestiller sig?

Som jeg hører det, skal EU have en politisk forhandlingsmulighed for at få løst krisen i Eksjugoslavien, og hvis folk ikke forstår det – altså dem, man forhandler med – kan EU-forhandlingerne med det samme sige, at de har det militære apparat lige bagved.

Så er det altså en selvstændig EU-hær og ikke det, som tidligere har været udgangspunktet, når vi har diskuteret forsvarssamarbejde i Unionen, nemlig at de enkelte lande efter hver aktions beskaffenhed osv. kunne vælge, om de ønskede at stille styrker til rådighed for den aktion eller ej. Så er det noget andet, noget videre, man er gået ind på, og jeg synes, det er endnu mere skuffende, hvis Venstre er nået dertil allerede nu. Det må jeg sige.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Nu skal hr. Kristian Thulesen Dahl ikke være i tvivl om Venstres holdning.

Det må være frustrerende at være fredsmægler i Europa, hvis man ikke er sikker på, at man både har forhandlingsmandat og måske også noget forsvarsmæssigt bag sig, som man kan sætte ind i visse situationer for at skille nogle stridende parter. Det er ikke altid, man i første omgang kan snakke folk til at forliges. Der må ligesom være lidt, skal vi sige ansvar bag ved den tale, man fører.

Det må også være rigtigt i den her forbindelse at sige, at det jo ikke bliver lettere at styre Europa, efterhånden som vi måske nærmer os de 50 stater; der er mange uligheder i Europa, som skal forliges. Jeg tror også, at vi er enige om, at hvis vi skal undgå for mange opstande af den ene eller den anden art, fordi man nu ikke helt kan forliges, må der ligesom være en vis form for respekt for ordene. Jeg tror, de to år i Bosnien har vist, at der skal mere end snak til for at skille stridende personer. Vel skal der alvorlig tale til, efter at de er blevet forligt eller blevet adskilt, men der må i første omgang være noget magt bag ved det, vi snakker om, for at vi kan sikre det.

Nu er hr. Kristian Thulesen Dahl jo ikke så gammel, men jeg kan trods alt huske afslutningen af krigen, hvor min far kom hjem. Han var væk i nogle år under krigen. Jeg ønsker, at Danmark en anden gang selv kan deltage i beslutningen om, hvornår vi skal være med til nogle ting, og ikke være underlagt, hvornår det passer andre at redde Danmarks selvstændighed.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nu bliver man heldigvis ældre, og så kan det jo ifølge hr. Jens Kirk være, at man også bliver klogere. Men sagen er, at hr. Jens Kirk taler udenom og ikke vil forholde sig til det, der bliver spurgt om. Vi får ikke svar på, hvad det er for nogle militære instrumenter, Unionen ifølge Venstre skal have.

Som jeg hører det, er det nogle ret alvorlige magtmidler, Unionen skal have på det militære område, der også går videre end det, som Venstre har været talsmand for tidligere, og også går videre end den statusrapport, Refleksionsgruppen har udarbejdet, og som jeg synes er gal nok. Det kunne da være interessant for os andre herinde i Folketinget at vide, om Venstres hold-

ning nu er, at EU skal have et selvstændigt militært apparat, som kan agere, når man bl.a. forhandler om fred i Eksjugoslavien, således at man har et militært apparat at sætte ind og nogle magtmidler, der virkelig nytter.

Det kunne man jo frygte, når hr. Jens Kirk i forbindelse med de 50 stater i Europa bruger ordvalget, at det ikke bliver »lettere at styre Europa«. Hvis det er med militære magtmidler, hr. Jens Kirk og Venstre mener, at vi skal styre Europa, gad jeg nok vide, hvad det er for et trykt Europa, Venstre vil lancere. Jeg synes, at vi har krav på at få at vide, hvad det er, Venstre mener på det her område, i stedet for at hr. Jens Kirk blot hele tiden forsøger at tale udenom.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Det er også et spørgsmål til hr. Jens Kirk, som nu siger, at der er kommet så mange lande, at det næsten ikke er til at styre Europa. Må jeg spørge: Er Venstre begyndt at beklage, at der har været en frihedsbølge, som har skvulpet ind over Østeuropa, og der derved er kommet flere lande? Står Venstre ved hr. Jens Kirk i virkeligheden i dag og siger: Lad os nu få det gamle Sovjetunionen tilbage, det var meget nemmere?

Guderne skal vide, at det var nemmere at nøjes med at nævne ét land frem for alle de her lande, vi dårligt kan udtale navnene på, men jeg vil alligevel til hver en tid påstå, at for personer, for menneskene er det en kæmpe fordel, at de har frihed, og at de har mulighed for selv at bestemme over deres eget land. Jeg håber ikke, at jeg er uenig med Venstre eller Venstre er uenig med mig i den måde at udtrykke sig på.

Hr. Jens Kirk siger, at sådan en EU-hær – for vi kan jo lige så godt kalde det, som hr. Jens Kirk står og taler om, ved dets reelle navn – bare kunne blive indsat for at sikre freden i Europa. Indsat? En EU-hær! Har hr. Jens Kirk glemt, at Grækenland er med i EU? Jeg vil gerne spørge hr. Jens Kirk helt klart, om han vil være sød at svare på, hvordan han tror, Grækenland ville have stemt for indsættelse af denne EU-hær i Bosnien-Hercegovina, og hvordan det ville have hjulpet på situationen, for jeg tror nok, at vi alle kan være enige om, at det ville have gjort det hele langt værre.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Der er nogle her i salen, der mener, at undertegnede for øjeblikket snakker udenom. Selv mener jeg faktisk, at jeg har skåret det ud i pap.

Til fru Annette Just kan jeg sige, at jeg selvfølgelig er glad for alle dem, der har vundet deres frihed, og jeg hylder fortsat den frihed, men jeg hylder også princippet »Frihed under ansvar«, og derfor mener jeg, det er vores fælles ansvar, at vi har et fredeligt Europa.

Til hr. Kristian Thulesen Dahl vil jeg gerne sige, at jeg har SNU-rapporten liggende deroppe med forskellige cirkler om, hvilke samarbejdsformer man kunne have for forsvaret i Europa, bl.a. med Vestunionen som den europæiske arm af NATO. Jeg er fuldstændig klar over, at fru Elisabeth Arnold nu også kommer og siger, at det er en ny udlægning fra Venstres side, men det er det ikke. Det forsvar, vi skal være med i, er selvfølgelig det, som vi er blevet enige om her i Folketingssalen på Christiansborg.

Anne Baastrup (SF):

Beslutningsforslag nr. B 18's overskrift handler om et nej til EU's sikkerhedspolitik, men læser man lige nedenunder overskriften, handler det om et nej til en overnational sikkerheds-, udenrigs- og forsvarspolitik. Jeg vil så her tilføje, at SF også er imod en fælles forsvarspolitik. Det er ikke nødvendigvis kun det overnationale, vi er imod. Der skal ikke herske tvivl om, at vi er imod en overnational sikkerheds-, udenrigs- og forsvarspolitik, og det undrer mig, at Enhedslisten er så tilbageholdende i sit beslutningsforslag.

Beslutningsforslaget handler også om et nej til et EU-sekretariatsorgan eller et andet nyt EU-organ, der skal beskæftige sig med en fælles udenrigspolitik. Vi er også imod et egentligt EU-organ, der skal være en slags udenrigsministerium.

Tanken om en fælles talsmand for Udenrigsministerrådet finder vi kun kan fostres i hjernerne hos udenrigsministerielle embedsmænd, der ikke rigtig har erkendt, at Danmark i sidste århundrede fik et Folketing, der i begyndelsen af dette århundrede fik så megen magt, at det kan vælte en udenrigsminister. Det er svært med demokratiet, men vi må fastholde, at diplomatiet skal underkaste sig det.

Men derfor kunne der godt være en eller anden form for mellemvej, som vi ikke helt vil afvise. Det er det forslag, som Socialdemokratiets ordfører, hr. Ove Fich, har luftet om, at der skal skabes et fælles analyseinstitut, der på embedsmandsplan skal blive enig om, hvorvidt der er et fælles grundlag for en eventuel udmelding om dette eller hint.

Det handler ikke om, at der skal opnås enighed om, hvad man så skal gøre på embedsmandsplan. Det handler om, at der skal opnås enighed om, hvad man eventuelt er uenig om, således at forskellige katastrofer kan undgås, f.eks. for nu at tærskel rundt i en gammel én så kunne Jugoslavienkatastrofen måske være undgået – jeg aner det ikke – hvis der havde været enighed om, hvad der var sande meldinger, og hvad der var falske meldinger fra det tidligere Jugoslavien.

Men derfra og så til at stemme nej til Enhedslistens forslag er der et stykke vej, for forslaget afviser jo ikke præcis det forslag fra Socialdemokratiet. Forslaget siger nej til et forkromet EU-sekretariat, og det er vi ganske enige i.

Så vil jeg gerne om den civile fælles del af EU's udenrigspolitik tilføje, at vi faktisk har den holdning, at en fælles økonomisk og økologisk udenrigs- og sikkerhedspolitik kan være en fordel over for Europa og over for resten af verden, hvis man hælder nogle penge i det, så bl.a. de østeuropæiske lande og tredjeverdenslandene kan få støtte.

Og så til det, der bl.a. har været en del debat om: forslaget om et dansk veto imod, at EU skal være en atommagt. Jeg undrer mig over, at Enhedslisten fremsætter dette forslag, for det er da så latterligt, som nogen kan forestille sig, at man kunne blive enig i EU om en fælles atommagt. Det er fuldstændig uladssigget.

Jeg ved godt, at der er en fransk premierminister, eller hvad det nu var, det endte med at blive, der udtalte sig om, at en af grundene til, at de ville smide bomber oven i Stillehavet, var, at de ville lave en atomparaply over Europa, og at det kun var, fordi de ville være søde ved os. Men der er ikke mange lande, der vil give det mere end én enkelt rynken på øjenbrynene, og jeg er sikker på, at det vil et samlet dansk Folketing, når det kommer til stykket, også være enig i.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg skal blot sige til fru Baastrup, at problemet og grunden til, at vi har fremsat forslaget om veto imod atommagt, er, at det ikke alene er sådan, at Frankrig har varslet, at det vil give et såkaldt tilbud om at stille sine atomvåben til rådighed for EU, men også, at den tyske udenrigsminister, Klaus Kinkel, er citeret for at have sagt, at Tyskland faktisk er indstillet på at citere ideen. Når vi så ydermere oplever, at de to stør-

ste oppositionspartier, Venstre og De Konservative, forbeholder sig adgang til også at støtte forslaget, tror jeg, SF må erkende, at vi står i en særdeles alvorlig situation, der gør, at der er overordentlig stærkt brug for et forslag lige nøjagtig som det, Enhedslisten her har fremsat.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg skal indermætte, at jeg nu ikke har set de udtalelser fra de to herrer, som hr. Albrechtsen nævnte, som åndet end et spil for galleriet, fordi der var ved at opstå stridigheder om, hvorvidt tyskerne nu også accepterede, at franskmændene måtte smide bomber i Stillehavet.

Men der skal altså ikke herske tvivl om, at SF er enig i, at EU ikke skal udvikle sig til at blive en atommagt.

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg skal ikke trække debatten meget længere ud, men blot sige, at beslutningsforslag nr B 18, som handler om nej til en EU-sikkerhedspolitik – det står der i hvert fald i overskriften – er vi enige i. I teksten længere nede står der, at man heller ikke skal deltage i en udenrigspolitik, men det gør vi jo allerede i medfør af Maastricht-Traktaten.

Det Radikale Venstres holdning til udenrigs- og sikkerhedspolitik i EU står klart defineret i Edinburgh-Afgørelsen. Der står grænserne for, hvad vi vil være med til, og hvad vi ikke vil være med til, klart defineret, og det tilslutter Det Radikale Venstre sig helhjertet. Vi ønsker ikke en forsvarspolitik i EU, men vi er med på den fælles udenrigspolitik i den forstand, at vi i internationale organer ofte kan agere samlet i stedet for hver for sig, hvilket vi bør gøre i højere grad, end vi har gjort.

Jeg er forbavset over, at den rapport fra Refleksionsgruppens formand, som hr. Keld Albrechtsen har omtalt flere gange, kan få en så fremtrædende plads i diskussionen. Det, at vedkommende skriver en rapport på egen hånd – i øvrigt uden at den repræsenterer gruppens mening – pludselig skulle blive til en autoriseret holdning, som de enkelte medlemslande skulle sige ja eller nej til, er fuldstændig ude af proportioner. Det er en enkelt persons beskrivelse af nogle problemstillinger, som de har diskuteret i den pågældende gruppe, og det er ikke det samme som, at det er regeringskonferencen og de pågældende landes regeringsrepræsentanter, der sidder og forhandler. Det er en rapport fra

en person, som ikke har nogen status i regeringskonferencesammenhæng.

Der er mange steder, hvor den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik burde fungere bedre. Det er f.eks. mærkværdigt, at man har en kontaktgruppe for Jugoslavienspørgsmålet, hvor nogle af EU-landene har opkastet sig til selvbestaltede medlemmer, mens andre EU-lande ikke er med, og hvor man kunne sige, at formandskabslandet i EU måske også burde være repræsenteret. Det er det ikke. Det er da et problem, som jeg synes at man godt kan diskutere.

Vi kunne også godt diskutere, om vi ikke burde være repræsenteret i FN's Sikkerhedsråd via en fællesrepræsentation – f.eks. ved formandskabslandet – i stedet for, at der er to lande, som med vetoret forlods har fast sæde i FN's Sikkerhedsråd.

Der er mange ting, man godt kunne lave om, men det er ikke det samme som at sige, at man vil gå ind for en fælles EU-sikkerhedspolitik, og jeg må igen henvise til Edinburg-Afgørelsen, hvor afgrænsningerne står klart beskrevet.

Med hensyn til det andet forslag, beslutningsforslag nr. B 21, må jeg indrømme, at det forstår jeg simpelt hen ikke. Det Radikale Venstre er imod atomvåben, vi har været inderligt modstandere af NATO's atomvåbenstrategi op igennem årene, og vi har med glæde konstateret, hvordan man nu skrotter atomvåben i forbindelse med de aftaler, som blev indgået før Jerntæppet's fald.

Jeg forstår ikke rigtig den sidste linje i det meget korte beslutningsforslag, hvor der står, at man skal nedlægge veto imod ethvert forslag, som indirekte går ud på at knytte franske og britiske atomvåben til EU via WEU. Det kan vi efter min bedste overbevisning ikke gøre noget som helst for at forhindre. Der er to medlemslande i NATO, nemlig Frankrig og Storbritannien, der også er medlemmer af WEU, og de atomvåben, som Frankrig og Storbritannien har, har de altså også med over i WEU.

Det Radikale Venstre ønsker ikke, at WEU skal være medlem af EU, vi ønsker, at de to organisationer skal have hver deres placering. De skal være sidestillet, de skal ikke indgå som led i hinanden, så hvad de enkelte NATO-medlemslande måtte medbringe af krudt og kugler over i Vestunionen, kan vi, som ikke er medlem af Vestunionen, altså ikke nedlægge veto imod. Jeg mener heller ikke, at vi skal være medlem, men vi kan dog ikke forbyde de NATO-lande, som sidder det ene sted, at have den samme

kasket på, når de sætter sig over i Vestunionen. Det kan vi ikke blande os i.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Det er muligt, at jeg misforstod fru Elisabeth Arnold, men jeg forstod det, fru Elisabeth Arnold sagde, på den måde, at hun var imod en fælles sikkerhedspolitik inden for EU, men samtidig sagde fru Elisabeth Arnold, at man f.eks. kunne forestille sig, at EU havde en repræsentant i Sikkerhedsrådet. Det kunne f.eks. være ved formandskabet.

Det spørgsmål, som jeg så kunne tænke mig at stille, er: Hvilken politik skal den repræsentant for EU så fremlægge i Sikkerhedsrådet? Hvis det nu f.eks. er Luxembourg, der har formandskabet i EU, skal det så fremlægge sin egen politik i Sikkerhedsrådet, eller skal der på en eller anden måde i EU træffes beslutninger om, hvilken politik formandskabet skal fremlægge i Sikkerhedsrådet?

Det er muligt, det skyldes en misforståelse, men jeg synes, det er relevant at få afklaret.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg takker for spørgsmålet. Det er klart, at hvis man skal have en fælles repræsentation i et organ, f.eks. FN's Sikkerhedsråd, skal den repræsentant naturligvis fremlægge den politik, som den forsamling, vedkommende er repræsentant for, står for, og det må selvfølgelig forud afgøres af nogle forhandlinger i det Ministerråd, som udpeger den pågældende repræsentant.

Annette Just (FP):

Jeg tror, jeg hellere må starte med at sige, hvad Fremskridtspartiets politik er på det her område, for jeg synes, vi ellers er ved at komme ud i nogle omsvøbsdepartementer, som vi ikke rigtig kan redde os ud af.

Fremskridtspartiets politik på forsvarsområdet er helt klar. Vi ønsker et troværdigt forsvar i NATO. Vi ønsker et troværdigt økonomisk forsvar i EU. Men de to ting skal ikke blandes sammen. Når jeg starter sådan, er det selvfølgelig på grund af det første beslutningsforslag, nr. B 18, om, at EU nu også skal have sikkerhedspolitikken puttet ind. Det er Fremskridtspartiet inderligt og hjerteligt imod. Vi ønsker ikke en forsvarsdimension puttet ind i EU, for så ødelægger vi strukturen i Den Europæiske Union som værende det økonomiske sikkerhedsnet. Vi

ødelægger lige så meget strukturen i NATO ved at tage en del af forsvaret og putte det ind i EU, for det er ikke de samme lande, der er med. Det er ikke de samme opbygninger, der er lavet. Det er ikke de samme regler, de spiller efter. Lad os dog holde de ting adskilt, sådan at vi har økonomien på den ene side og forsvaret på den anden side, så kan vi finde ud af det, så kan det lade sig gøre at få det til at fungere, og så kan vi bevare et sikkert område i Europa.

Fremskridtspartiet er lige så overbevist om, at det bedste, vi overhovedet kan gøre, er at udvide vores sikkerhedsområder. Det gælder, både når vi taler EU-politik, og når vi taler om NATO-området. Vi kan udvide NATO-området med de øst- og centraleuropæiske lande, og vi skal også prøve at udvide EU, så meget vi kan, med de øst- og centraleuropæiske lande.

Når det er sagt, må jeg sige, at for så vidt kunne vi jo godt bare sige ja til B 18, for det er det, som Enhedslisten siger, nemlig at sikkerhedspolitikken ikke skal puttes ind i EU. Enig. Det værste er, hvis man kommer til at læse i bemærkningerne, og det skal man jo, for så finder man ud af, at det, Enhedslisten ønsker, i virkeligheden er at komme ud af NATO, og dér er vi i hvert fald stået helt af.

Angående beslutningsforslag nr. B 21 om, hvorvidt EU nu også skal være en atomvåbenmagt: Jeg forstår godt, hvorfor Enhedslisten har fremsat det forslag. Der er vel ikke mange af os, der har overset, hvad Frankrig sådan har gået og sagt i smug, og de, der har overset det, burde ikke have lov til at kalde sig politikere.

Det er et lille halmstrå, franskmændene går og klynger sig til, fordi de kom til at melde sig ud af det militære samarbejde i NATO. Nu prøver de på, om de ikke også kan lave EU til et militært samarbejde, for så er de fuldgældige medlemmer igen. Det går ikke, for grunden til, at Frankrig i sin tid meldte sig ud af det militære samarbejde, var des sædvanlige småpjatten og had til amerikanerne. Der er jo forhåbentlig ingen i Danmark, der kan falde for det trick. Selv om franskmænd kan være meget charmerende, er der ikke nogen grund til, at vi skal falde på halen for at gøre franskmændene den tjeneste. Vi er nødt til at sikre os, at NATO bliver ved med at være det sikkerhedsnet i Europa, der kan klare den militære indgriben, hvis det bliver nødvendigt.

Dermed har jeg også sagt, at selvfølgelig kan Fremskridtspartiet støtte en modstand mod, at EU bliver en atomvåbenmagt, for hvis der skal

enstemmighed til – og det skal der jo altså på nuværende tidspunkt – kan man ikke samtidig tale om en atomvåbenmagt.

Vi skal ikke bare gøre, som vi har gjort i Edinburgh og sige, at Danmark vil holde sig udenfor. Det er nemlig en fejlholdning, som ikke holder 2 cm, for så går Danmark jo bare med. Vi skal simpelt hen sig nej. EU må ikke få en militær dimension, EU må ikke blive en atomvåbenmagt, og det bør vi stå meget, meget fast på. Men tænk, af en eller anden grund har jeg på fornemmelsen, at de fleste partier her i Danmark er enige i den holdning. Det var blot et lille faux pas, der skete i Edinburgh, og den danske befolkning sidder desværre uhjælpeligt låst fast i den situation, at for at få et nationalt kompromis, sagde man: Danmark vil bare holde sig udenfor.

Fremskridtspartiet er ikke fejlt. Vi tør godt sige klart og tydeligt, hvad vi mener. Vi er glade for, at Enhedslisten også tør sige det, og jeg håber på, at vi kan få en klar melding til den næste regeringskonference på dette område og ikke bare noget med, at vi sætter en parentes om.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det er jo på mange måder en besynderlig debat, vi har om de to beslutningsforslag fra Enhedslisten. På den ene side kan det konstateres, at der her i Folketinget er flertal for begge forslag, og samtidig kan vi konstatere, at når vi kommer til anden og sidste behandling af de to beslutningsforslag, vil der her i Folketinget være et flertal imod. Hvad man må tro uden for dette hus om, hvordan arbejdet foregår herinde, skal være usagt herfra. Jeg synes, det er en besynderlig debat, vi får på sådan en baggrund.

Vores holdning er, at vi ønsker et EU-samarbejde, som består mellem selvstændige, suveræne lande, der har afgivet suveræniteten på nogle helt afgrænsede områder. Det betyder også, at det med afgrænsede områder skal være reelt, og at det skal være klart og tydeligt, og det betyder, at der er nogle politiske områder, som vi slet ikke mener Unionen skal blande sig i. Nogle af de områder har Enhedslisten været så venlig at omtale i beslutningsforslag nr. B 18, som vi behandler i dag, nemlig sikkerheds-, udenrigs- og forsvarspolitik.

Det er rigtigt, som fru Elisabeth Arnold siger, at på det udenrigspolitiske område har vi et samarbejde allerede i dag, men vi var jo også nogle, der anbefalede et nej til Maastricht-Trak-

taten netop på grund af en fælles udenrigspolitik. Men noget af det, som Enhedslisten rører ved i beslutningsforslag nr. B 18, er også spørgsmålet om, hvorvidt man skal gøre et samarbejde på de områder til et overnationalt samarbejde, altså et overstatsligt samarbejde, og dér skal det stå klart, at det ønsker vi selvfølgelig ikke. Når vi slet ikke ønsker, det skal være et led i EU-samarbejdet, så ønsker vi selvsagt heller ikke, at det bliver et overnationalt samarbejde på de områder.

Om det forslag er der jo også det at sige, at fru Elisabeth Arnold gjorde en del ud af, at refleksionsgruppen var en mere eller mindre selvbestaltet gruppe – fik man indtryk af – som man ikke skulle tage særlig notits af. Til det er der vel at sige, at den danske regering har gjort overordentlig meget ud af, at der sidder en refleksionsgruppe og foretager nogle analyser af, hvad det er for et EU-traktatgrundlag, man skal have efter næste regeringskonference.

Det er også mit indtryk, at der blandt de øvrige EU-lande lægges meget stor vægt på, at man har en refleksionsgruppe af højtplacerede embedsmænd og politikere, der sidder og arbejder med, hvordan det kommende traktatgrundlag skal se ud, og det er faktisk første gang, at jeg hører en så klar nedvurdering af den gruppes arbejde, som det er tilfældet fra fru Elisabeth Arnolds side her i dag.

Jeg tror, at man i det øvrige Europa tillægger refleksionsgruppens arbejde stor betydning, og refleksionsgruppens statusrapport – som formanden har skrevet, men med hensyntagen til den gruppe, der har siddet – går klart ind for en fælles forsvarsidentitet i Unionen, og derfor er der også grund til, at refleksionsgruppens statusrapport inddrages i en debat som den, vi har i dag.

Jeg kan samtidig forstå, at Fremskridtspartiet er imod beslutningsforslag nr. B 18 på grund af bemærkningerne i forslaget. Dér skal jeg blot sige, at i Dansk Folkeparti tager vi stilling til beslutningsforslaget og ikke til de eventuelle bemærkninger, som Enhedslisten måtte komme med. De står jo for Enhedslistens egen regning.

I Dansk Folkeparti er vi meget stærke tilhængere af NATO-samarbejdet, og det er klart, at Enhedslisten og Dansk Folkeparti adskiller sig markant på det område, men for mig at se tager vi stilling til forsiden af beslutningsforslaget, nemlig indholdet af selve beslutningsforslaget og ikke Enhedslistens eventuelle motiver til at have fremsat det.

Hvad angår beslutningsforslag nr. B 21, skal det også stå klokkeklart, at Dansk Folkeparti støtter forslaget, og det er det samme som ved beslutningsforslag nr. B 18: Der er åbenbart stort flertal for forslaget herinde i Folketinget, og så oplever vi det besynderlige på et tidspunkt ved anden og sidste behandling, at forslaget bliver nedstemt med stort flertal her i Folketinget.

Det er rigtigt, som det også har været nævnt, at det franske forslag om, at EU skal overtage eller have et vist medansvar for de franske atomvåben, nok alt i alt har været et forsøg på en afledningsmanøvre fra den franske præsident Chiracs side efter den stærke kritik, der kom af de atomprøvesprængninger, som franskmændene gennemfører. Men det skal jo ikke afholde os fra at tage stilling til beslutningsforslaget, og beslutningsforslaget går ud på, at vi ønsker at gøre klart, at vi fra dansk side ikke ønsker at tage imod et forslag som det, Chirac har fremsat, hvis det måtte blive fremsat i en mere konkret form, hvor vi skal tage stilling til det. Det er da svært at sige nej til et beslutningsforslag, som går ud på, at det danske Folketing skal stadfæste, at det ikke er dansk politik at gå ind for at gøre EU til en atomvåbenmagt.

Så Dansk Folkepartis holdning er klar: Vi støtter begge beslutningsforslag, og vi havde egentlig håbet, at det flertal, der er i Folketinget for begge forslag, også ville vise sig ved andenbehandlingen, men det ser jo ikke ud til at blive tilfældet.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Det skal også blive en ultrakort bemærkning blot for at få rettet en lille misforståelse fra hr. Kristian Thulesen Dahls side, idet jeg rent faktisk gik ind for beslutningsforslag nr. B 18, men jeg sagde, at bemærkningerne kunne jeg ikke gå ind for. Men jeg kan forstå, at Dansk Folkeparti ikke tager det så højtideligt, hvad det er, der reelt bliver sagt.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne sige tak til det flertal i Folketinget, som i realiteten støtter de to beslutningsforslag, uanset om de så foretrækker, at de bliver gennemført i en anden form, hvor der står nogle andre forslagsstillere på.

Men i hvert fald er det klart vist i den debat, der er foregået her, at der er en dyb skillelinje i Folketinget mellem V og K og et stort flertal af

partierne fra Fremskridtspartiet og Dansk Folkeparti over regeringspartierne, SF og Enhedslisten, som helt klart siger nej til, at EU på noget tidspunkt skulle gå hen og blive en atommagt, og som siger klart nej til en overnational sikkerheds- og forsvarspolitik i EU.

Der er to partier, der har meldt ud i dag – og det er noget, der ændrer diskussionen i dansk EU-politik, må man sige – at de står fast ved, at de ikke vil sige nej til, at EU udvikler sig til en militær- og atommagt.

Jeg vil lige præcisere både over for SF og over for Fremskridtspartiet, at vi ikke har lagt skjul på i bemærkningerne, at vi også er modstandere af NATO. Vi har heller ikke i bemærkningerne lagt skjul på, at vi i det hele er modstandere af en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik i EU. Men vi har koncentreret disse to forslag om at få fastslået – hvilket vi også er glade for er lykkedes at få gjort i dag – at det overnationale princip ikke skal indføres på dette område i EU. Der er grænsen sat ved det mellemstatslige. Atomvåbnene skal ikke ind i EU, og det er fastslået så klart og skarpt, som det næsten kan, i Folketinget her i dag. Det er vi meget glade for fra Enhedslistens side.

Så må vi naturligvis gå ud fra, at det også bliver udmøntet i den tekst, der bliver grundlaget for den danske forhandlingsposition på regeringskonferencen. Det skulle jo ikke kunne blive noget problem, når man tager den enighed i betragtning.

Her forudsætter jeg naturligvis, at regeringen er indstillet på og har viljen til ikke at tage hensyn til de synspunkter, der er blevet fremført af Venstre og De Konservative i dag. Jeg ville mene, at de synspunkter gør det utænkeligt, at der kan opnås en samlet aftale om et nationalt kompromis mellem regeringen, Venstre og De Konservative.

Jeg kan ikke forestille mig, at regeringen efter de meldinger, som er kommet i dag fra regeringens side på de to helt fundamentale ting, skulle bøje sig så meget over for Venstre og De Konservative, at et nationalt kompromis med de to partier kunne blive en realitet. Det kan jeg næsten ikke forestille mig. Det ville i hvert fald for partier som Socialdemokratiet og De Radikale betyde, at de fuldstændig skulle gå væk fra principper, som de i hvert fald i denne debat klart har meldt ud at de stadig væk støtter og står fast på.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagenes overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslagene til folketingsbeslutning henvises til Europaudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 14:

Forslag til folketingsbeslutning om sikring af miljøgarantien.

Af Keld Albrechtsen (EL) og Frank Aaen (EL).
(Fremsat 24/10 95).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Der er i forslaget her en modsigelse imellem selve overskriften og forslagets indhold.

Selve miljøgarantien er kun omtalt i overskriften. Miljøgarantien er den, der er i artikel 100 A, stk. 4, og miljøgarantien giver jo som bekendt mulighed for, at et enkelt land kan træffe beslutning om at beskytte sit eget niveau – på et højere niveau vel at mærke, og det skal man notere sig – såfremt det ikke sker i en protektionistisk hensigt. Dette er centralt for forståelsen af den såkaldte miljøgaranti.

I dette beslutningsforslag omtales jo slet ikke spørgsmålet om, at det ikke må være i protektionistisk hensigt. Følger man teksten her, ville man til enhver tid uden hensyn til det handelspolitiske kunne forbyde hvad som helst ved importen til et land. Det ville selvfølgelig åbne for sluserne, give mulighed for en handelsprotektionisme til stor skade for Danmark, for dansk eksport og for den økonomiske udvikling.

Men når dette er sagt, skal jeg også sige, at temaet, miljøbeskyttelse, er helt centralt i forhandlingerne mellem partierne om udformning-